

ਭਾਈ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਉਂਕੇ ਸਾਬਕਾ ਜਥੇਦਾਰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੂੰ ਜਗਰਾਓ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਘਰੇਂ ਚੁੱਕ ਕੇ ਮਾਰਨ ਸਬੰਧੀ ਸ੍ਰੀ ਬੀ.ਪੀ. ਤਿਵਾੜੀ ਆਈ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਪੁਲਿਸ, ਸਕਿਊਰਟੀ, ਪੰਜਾਬ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਇੰਨਕੁਆਰੀ ਦੀ ਇੰਨਕੁਆਰੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਕਾਪੀ ਜੋ ਜਸਟਿਸ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ (ਰਟਾ.) ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਪੰਜਾਬ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਗਠਨ ਵੱਲੋਂ ਅੱਜ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ।

ਰਿਪੋਰਟ

ਵਿਸ਼ਾ:-ਭਾਈ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਉਂਕੇ ਸਾਬਕਾ ਸਾਈਮ ਮੁਕਾਮ ਜਥੇਦਾਰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਮੌਤ ਸਬੰਧੀ।

ਹਵਾਲਾ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਦਫਤਰ ਤੇ ਨੰਬਰ 265/ਪੀਐਸ/ਡੀਜੀਪੀ/ਪੰਜਾਬ-98 (ਆਰ) ਮਿਤੀ 7/6/98 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ।

ਉ. ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਈ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਉਂਕੇ ਸਾਬਕਾ ਸਾਈਮ ਜਥੇਦਾਰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਮਿਤੀ 25/12/92 ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਪਿੰਡੋਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮਿਤੀ 25/12/92 ਤੋਂ 1/1/93 ਤੱਕ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਤਸੀਹੇ ਦੇ ਕੇ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਅ. ਮਾਨਯੋਗ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਮਿਤੀ 6/6/98 ਨੂੰ ਇਹ ਇੰਨਕੁਆਰੀ 3 ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੈਂ ਏ.ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ. ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਲ ਸਟਾਫ ਦੀ ਬਹੁਤ ਘਾਟ ਸੀ, ਸਿਰਫ ਸ੍ਰੀ ਹਰਤੇਜ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ ਹੁਣ ਐਸ.ਪੀ.ਡੀ. ਖੰਨਾ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ ਲਈ ਮੁਕੱਰਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਿਤੀ 30/7/98 ਨੂੰ ਮੈਂ ਪਿੰਡ ਕਾਉਂਕੇ ਕਲਾਂ ਪੁਲਿਸ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਗਰਾਓ, ਸੀ.ਆਈ.ਏ ਸਟਾਫ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਕੰਨੀਆਂ ਜਿਥੋਂ ਕਿ ਭਾਈ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਉਂਕੇ ਕਲਾਂ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚੋਂ ਭੱਜਣ ਵਿਚ ਸਫਲ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਭਾਈ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜਥੇਦਾਰ ਕਾਉਂਕੇ ਕਲਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਜੋ ਇੰਨਕੁਆਰੀ ਹਾਸਿਲ ਹੋਈ ਸੀ ਇਸਦੀ ਇੰਨਕੁਆਰੀ ਮੈਂ 20/7/98 ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਕਾਉਂਕੇ ਕਲਾਂ ਜਾ ਕੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਕਲਮਬੰਦ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਥਾਣਾ ਜਗਰਾਓ ਸੀ.ਆਈ.ਏ ਸਟਾਫ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਕੰਨੀਆਂ ਦੀ ਉਹ ਜਗ੍ਹਾ ਜਿੱਥੇ ਕਿ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਉਂਕੇ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚੋਂ ਭੱਜਣਾ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮੁਲਾਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ।

1. ਇਸ ਇੰਨਕੁਆਰੀ ਦੇ ਵਿੱਚ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਸਾਬਕਾ ਸਿਪਾਹੀ ਪੰਜਾਬ ਪੁੱਤਰ ਭਜਨ ਸਿੰਘ ਜਾਤ ਨਾਈ ਵਾਸੀ ਹਠੂਰ ਥਾਣਾ ਜਗਰਾਓ ਦਾ ਬਿਆਨ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ। ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਜੋ ਹਿਊਮਨ ਰਾਈਟਸ ਪਾਸ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਉਸ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਉਂਕੇ ਨੂੰ ਮਿਤੀ 20/12/92 ਨੂੰ ਜਗਰਾਓ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਪਿੰਡ ਕਾਉਂਕੇ ਤੋਂ ਲੈ ਗਈ ਸੀ। ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੈਂ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀ.ਆਈ.ਏ ਸਟਾਫ ਵਿੱਚ ਭੁੱਕੀ ਪੋਸਤ ਲੈਣ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਭੁੱਕੀ ਲਿਆਉਣ ਬਾਰੇ ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਥੱਲੇ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਮੁੱਕਰ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਪਾਸੋਂ ਭੁੱਕੀ ਪੋਸਤ ਬਰਾਮਦ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਥੱਲੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਮਿਤੀ 11/11/92 ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਲਾਈਨ ਬਦਲੀ ਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿਟੀ ਜਗਰਾਓ ਵਿਚ ਲੱਗਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜੋ ਬਿਆਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹਿਊਮਨ ਰਾਈਟਸ ਪਾਸ ਲਿਖਾਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਬਦਲ ਕੇ ਮੇਰੇ ਪਾਸ ਮਿਤੀ 10/7/98 ਨੂੰ ਇੰਨਕੁਆਰੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਹੋਰ ਬਿਆਨ ਲਿਖਾਇਆ, ਜੋ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਲਿਖਾਇਆ ਕਿ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਾ ਬਾਰ ਬਾਰ ਬਦਲਣ ਕਾਰਨ ਉਸ ਉਪਰ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕਿਹੜਾ ਬਿਆਨ ਸੱਚਾ ਹੈ।
2. ਗੁਰਮੇਲ ਕੌਰ ਪਤਨੀ ਸਵ: ਸ੍ਰ. ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਉਂਕੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਤਹਿਰੀਰ ਕਰਵਾਇਆ ਕਿ 25/12/92 ਨੂੰ ਭਾਈ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਉਂਕੇ ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ

ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਐਸ.ਐਚ.ਓ ਜਗਰਾਓ ਸਮੇਤ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਿਪਸੀ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਕਾਉਂਕੇ ਤੋਂ ਬਿਠਾ ਕੇ ਲੈ ਗਏ ਸਨ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੇਰੇ ਲੜਕੇ ਰਾਮ ਸਿੰਘ, ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜੀਪ ਵਿੱਚ ਬਿਠਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਵਕਤ ਕਰੀਬ ਪਿੰਡ ਦੇ 200 ਆਦਮੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ 40 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਬਿਆਨ ਤਹਿਰੀਰ ਕਰਵਾਏ ਹਨ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੁਰਮੇਲ ਕੌਰ ਆਪਣੇ ਬੇਟੇ ਹਰੀ ਸਿੰਘ, ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਹੋਰ ਆਦਮੀਆਂ ਨਾਲ ਥਾਣਾ ਜਗਰਾਓ ਸੀ.ਆਈ.ਏ ਸਟਾਫ਼ ਜਗਰਾਓ ਖਾਣਾ ਅਤੇ ਕੱਪੜੇ ਦੇਣ ਲਈ ਆਉਂਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ। ਮਿਤੀ 20/12/1992 ਨੂੰ ਜਗਰਾਓ ਪੁਲਿਸ ਭਾਈ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਘਰੋਂ ਲੈ ਆਈ ਸੀ, ਉਸ ਦਿਨ ਭਾਈ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦਾ ਦੇਹਤਾ ਜੋ 7 ਦਿਨ ਦਾ ਸੀ, ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਜਥੇਦਾਰ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਥਾਣੇ ਲੈ ਆਂਦਾ ਤਾਂ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕਹਿਣ ਪਰ ਕਿ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਉਂਕੇ ਦਾ ਦੇਹਤਾ ਮਰ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਸੰਸਕਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਛੱਡਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕਹਿਣ ਤੇ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ। ਮਿਤੀ 26/12/92 ਨੂੰ ਗੁਰਮੇਲ ਕੌਰ ਖਾਣਾ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਇਕ ਮਾਈ ਦੇ ਨਾਲ ਖਾਣਾ ਲੈ ਕੇ ਗਈ ਸੀ, ਉਸ ਮਾਈ ਨੇ ਖਾਣਾ ਅੰਦਰ ਜਾ ਕੇ ਭਾਈ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਥਾਣੇ ਵਿੱਚ ਇਕੱਲੀ ਨੇ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਗੁਰਮੇਲ ਕੌਰ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਦਿੱਤਾ। ਮਾਈ ਨੇ ਗੁਰਮੇਲ ਕੌਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਆ ਕੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਥਾਣੇ ਅੰਦਰ ਭਾਈ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਖਾਣਾ ਦੇ ਕੇ ਆਈ ਹਾਂ। ਜਿਸ ਦੀ ਹਾਲਤ ਮਾੜੀ ਹੈ। ਗੁਰਮੇਲ ਕੌਰ ਸਮੇਤ ਆਪਣੇ ਬੇਟੇ ਹਰੀ ਸਿੰਘ, ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਪਿੰਡ ਦੇ ਹੋਰ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਭਾਈ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਥਾਣਾ/ਸੀ.ਆਈ.ਏ ਜਗਰਾਓ ਖਾਣਾ ਅਤੇ ਕੱਪੜੇ ਦੇਣ ਜਾਂਦੀ ਸੀ।

3. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਗੁਲਜ਼ਾਰਾ ਸਿੰਘ ਪੱਤੀ ਕਾ ਦਾ ਕਾਉਂਕੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤੇ ਤਹਿਰੀਰ ਕਰਵਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਮਿਤੀ 25/12/92 ਨੂੰ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਐਸ.ਐਚ.ਓ ਜਗਰਾਓ ਸਮੇਤ ਪਾਰਟੀ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਕਾਉਂਕੇ ਕਲਾਂ ਆਇਆ, ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਨੂੰ ਘੇਰਾ ਪਾ ਲਿਆ। ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਅੰਦਰ ਭਾਈ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਥਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਬੁਲਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਨਾਲ ਚੱਲਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਭਾਈ

ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਪਹਿਲਾਂ ਘਰ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਚੋਂ ਭਾਈ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ 200 ਬੰਦਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਘਰ ਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਸਾਰੀ ਸੰਗਤ ਤੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਤੇ ਘਰਦਿਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਿਪਸੀ ਵਿੱਚ ਸਮੇਤ ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀ ਭਾਈ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਉਂਕੇ ਨੂੰ ਬਿਠਾ ਕੇ ਲੈ ਗਿਆ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਕਰੀਬ 40 ਬੰਦਿਆਂ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 200 ਬੰਦਿਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੁਲਿਸ ਭਾਈ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਲੈ ਗਈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਨਹੀਂ ਆਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

4. ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਨਰੰਜਣ ਸਿੰਘ ਦਰਜੀ ਵਾਸੀ ਚੂਹੜਚੱਕ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਵੇਰੇ 6 ਵਜੇ ਹਰਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ ਜਗਰਾਓ ਉਸ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਚੂਹੜਚੱਕ ਤੋਂ ਚੁੱਕ ਕੇ ਸੀ.ਆਈ.ਏ ਸਟਾਫ਼ ਲੈ ਆਇਆ ਸੀ। ਜਿੱਥੇ ਕਿ ਭਾਈ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਉਂਕੇ ਕਲਾਂ ਸੀ.ਆਈ.ਏ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਿਰ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸ ਦੀ ਅਤੇ ਭਾਈ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਉਂਕੇ ਦੀ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਹੁੰਦੀ ਰਹੀ। ਉਸ ਦੀ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਦੌਰਾਨ ਮਾਰਕੁੱਟ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ ਕਮਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ, ਹਰਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ, ਏ.ਐਸ.ਆਈ ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ ਕਰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸੀ। ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਪਾਉਣ ਪਰ ਮਿਤੀ 6/1/93 ਨੂੰ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।
5. ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਭਾਈ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਉਂਕੇ ਕਲਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਤਹਿਰੀਰ ਕਰਾਏ ਅਤੇ ਮਿਤੀ 25/12/92 ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਿਤਾ ਭਾਈ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 200 ਬੰਦਿਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਆਪਣੀ ਜਿਪਸੀ ਵਿੱਚ ਸਮੇਤ ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀ ਬਿਠਾ ਕੇ ਲੈ ਗਿਆ।
6. ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੱਟ ਵਾਸੀ ਕਾਉਂਕੇ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਥਾਣੇਦਾਰ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਉਸਨੂੰ ਪਿੰਡ ਕਾਉਂਕੇ ਤੋਂ ਫੜ ਕੇ ਥਾਣਾ ਜਗਰਾਓ ਲੈ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿੱਥੇ ਭਾਈ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਪਹਿਲਾਂ ਹਾਜ਼ਰ ਸੀ। ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਈ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਉਂਕੇ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਜਗਰਾਓ ਨੇ ਕਾਫੀ ਕੁੱਟਿਆ ਮਾਰਿਆ ਹੈ, ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕਹਿਣ ਪਰ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਮਿਤੀ 9/1/93 ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕਰ

ਦਿੱਤਾ। ਜੇ ਇਹ ਸਚਾਈ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਤੇਜਵੰਤ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਪੁੱਤਰ ਰਛਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜਥੇਦਾਰ ਸੁਰਜ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਕਾਲੜਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦ ਭਾਈ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜਗਰਾਓ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਫੜਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਵਕਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਨਾਂ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਜੇ ਕਿ ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਗਰੜਾ ਦੇ ਘਰ ਹਾਜ਼ਿਰ ਸੀ ਅਤੇ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੇ ਐਸ.ਪੀ. ਸ੍ਰ. ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਜਗਰਾਓ ਵਿਖੇ ਟੈਲੀਫੋਨ ਪਰ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਭਾਈ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬਾਹਰਲਾ ਖਾਣਾ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੇ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਘਰ ਦਾ ਖਾਣਾ ਅਤੇ ਕੱਪੜੇ ਬਦਲਣ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ। ਜਿਸ ਪਰ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ ਨੇ ਇਹ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਭਾਈ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਘਰ ਦਾ ਖਾਣਾ ਅਤੇ ਕੱਪੜੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਈ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਲਈ ਜਗਰਾਓ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਬੁਲਾਇਆ ਹੈ।

7. ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੇ ਬਿਆਨ ਮੁਤਾਬਿਕ ਭਾਈ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਉਂਕੇ ਨੂੰ ਮਿਤੀ 2/1/93 ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 181/92 ਜੇਰ ਧਾਰਾ 302/34 ਭਾਵ ਥਾਣਾ ਜਗਰਾਓ ਵਿਖੇ ਸਵੇਰੇ 10.30 ਵਜੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੀ ਹੱਥਕੜੀ ਦਾ ਕੁੰਡੇ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਸਿਪਾਹੀ 262/ਜਗਰਾਓ ਦੀ ਬੈਲਟ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਬੈਲਟ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸੀ। ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਸਿਪਾਹੀ 262 ਅਤੇ ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ ਥਾਣੇਦਾਰ 383/ਪੀ.ਆਰ ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਥਾਣੇਦਾਰ 1375/ਜਗਰਾਓ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਬੈਲਟ ਲਾਈ ਹੋਈ ਸੀ। ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਬੈਲਟ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਦੱਸੀ ਹੈ। ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ ਨੰਬਰ 628/ਜਗਰਾਓ ਤਾਇਨਾਤ ਵਰਦੀ ਸੁਨਾਮ ਨੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਪਾਹੀ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਨੰਬਰ 262 ਨੇ ਉਸ ਵਕਤ ਸਰਕਾਰੀ ਬੈਲਟ ਲਗਾਈ ਹੋਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ 262 ਨੇ ਜਦ ਨਵੀਂ ਬੈਲਟ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਜਾਰੀ ਕਰਵਾਈ ਤਾਂ ਉਸ ਵਕਤ ਆਪਣੀ ਲਿਖਤੀ ਦਰਖਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਉਂਕੇ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਕੰਨੀਆਂ ਤੋਂ ਭੱਜਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਬੈਲਟ ਟੁੱਟ ਗਈ। ਮੁੱਖ ਮੁਨਸ਼ੀ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ 157 ਥਾਣਾ ਸਿਧਵਾਂ ਬੇਟ ਨੇ

ਆਪਣੇ ਵਿੱਚ ਤਹਿਰੀਰ ਕਰਵਾਇਆ ਕਿ ਜੇ ਬੈਲਟ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਉਂਕੇ ਕਲਾਂ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਭੱਜਣ ਵਕਤ ਟੁੱਟੀ ਸੀ, ਥਾਣੇ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਰਜਿਸਟਰ ਨੰਬਰ 19 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ, ਜੋ ਸਰਕਾਰੀ ਹੈ।

8. ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮਿਤੀ 25/12/92 ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿੱਚ ਕਥਾ ਸੁਣ ਲਈ ਗਏ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭਾਈ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਥਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਥਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਈ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਘਰ ਗਏ ਅਤੇ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ 11 ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਕੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਦਿਨ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀ ਨਹੀਂ ਆਈ। ਪਿੰਡ ਕਾਉਂਕੇ ਕਲਾਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵੱਡਾ ਪਿੰਡ ਹੈ। ਇਸ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਪੱਤੀਆਂ ਹਨ, ਆਬਾਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ 11 ਬੰਦਿਆਂ ਨੇ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤੇ ਹਨ, ਉਹ ਬਾਦਾ ਪੱਤੀ ਕਾਉਂਕੇ ਦੇ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਜਿਥੇ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਉਂਕੇ ਦਾ ਘਰ ਹੈ, ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀ ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੇ ਇਹ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਸ ਦਿਨ ਕਾਉਂਕੇ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀ ਨਹੀਂ ਆਈ ਹੈ।
9. ਮਿਤੀ 2/1/93 ਨੂੰ ਸੀ.ਆਈ.ਏ ਜਗਰਾਓ ਅਤੇ ਥਾਣਾ ਜਗਰਾਓ ਵਿਖੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਵਰੰਟ ਅਫਸਰ ਨੇ ਰੇਡ ਕੀਤੀ ਸੀ ਪਰ ਭਾਈ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਸੀ.ਆਈ.ਏ ਸਟਾਫ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਿਰ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਰੰਟ ਅਫਸਰ ਪਾਸ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸੀ.ਆਈ.ਏ ਸਟਾਫ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜੋ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਜੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਸਰਾਸਰ ਝੂਠ ਬੋਲਿਆ।
10. ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰ. ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਐਸ.ਐਚ.ਓ ਨੇ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਭਾਈ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਉਂਕੇ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਲਈ ਐਸ.ਪੀ.ਡੀ ਜਗਰਾਓ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨਗੇ ਪਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ ਨੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਐਸ.ਪੀ.ਡੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਵਾਈ ਹੈ। ਬਲਵੀਰ ਕੁਮਾਰ ਬਾਵਾ ਐਸ.ਪੀ.ਡੀ ਜਗਰਾਓ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਇੰਨਕੁਆਰੀ

ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਬਲਕਿ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੇ ਰੀਡਰ ਨੇ ਜਿਮਨੀਆਂ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਮੇਰੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਵਾ ਲਏ ਸੀ। ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਉਂਕੇ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਸਬੰਧੀ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਸੀਨੀਅਰ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਭੇਜੀ। ਮੈਂ ਤੇ ਐਸ.ਪੀ.ਡੀ. ਸ੍ਰ. ਹਰਨੇਕ ਸਿੰਘ ਦਾ ਬਤੌਰ ਐਸ.ਪੀ.ਡੀ ਮੈਂ ਪਰ ਜਾਣ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਹਰਨੇਕ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਐਸ.ਪੀ. ਉਪਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਬਾਰੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਸੀ।

11. ਸਿਪਾਹੀ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਿਤੀ 3/7/93 ਨੂੰ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਉਂਕੇ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤਾਂ ਵਿਚੋਂ ਭੱਜਣ ਸਬੰਧੀ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਦੀ ਇੰਨਕੁਆਰੀ ਸ੍ਰ. ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ/ਐਸ ਜਗਰਾਓ ਨੇ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸਿਪਾਹੀ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਇੰਨਕੁਆਰੀ ਦੇ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਕੋਈ ਦੇਸ਼ ਪੱਤਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਬਲਕਿ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਐਸ.ਐਚ.ਓ ਜਗਰਾਓ ਦਾ ਬਿਆਨ ਲਿਖ ਕੇ ਇੰਨਕੁਆਰੀ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਜਿਸ ਪਰ ਉਸ ਵਕਤ ਦੇ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ ਸ੍ਰ. ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚਾਹਲ ਨੇ ਇੰਨਕੁਆਰੀ ਦਰਖਾਸਤ ਦਾਖਿਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ 262 ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੰਨਕੁਆਰੀ ਕਰਕੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਮੰਨਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿਪਾਹੀ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ 262 ਦੀ ਹੌਸਲਾ ਅਫਜਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਵਕਤ ਦੇ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚਾਹਲ ਨੇ ਸੀ-2 ਦੀ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਵਕਤ ਦੇ ਡੀ.ਆਈ.ਜੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਰੇਂਜ ਸ੍ਰੀ ਰਾਜਨ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਸਿਪਾਹੀ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ 262 ਨੂੰ ਫਿਰ ਹੌਸਲਾ ਅਫਜਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਵਕਤ ਦੇ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ ਸ੍ਰੀ ਜਗਦੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਆਊਟ ਆਫ ਟਰਨ ਹਵਾਲਦਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਵਕਤ ਦੇ ਡੀ.ਆਈ.ਜੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਰੇਂਜ ਸ੍ਰੀ ਸ਼ਸੀ ਕਾਂਤ ਨੇ ਜਗਰਾਓ ਦੇ 28 ਸੀ-2 ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸਿਪਾਹੀ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਸੀ-2 262 ਨੂੰ ਐਡਹਾਕ ਹਵਾਲਦਾਰ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ।
12. ਮਿਤੀ 2/1/93 ਨੂੰ ਕੰਨੀਆ ਦੇ ਕੋਲ ਜਦ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਉਂਕੇ ਨੂੰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀ ਲੈ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ ਤਾਂ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਪਰ

ਫਾਇਰ ਕਰਕੇ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਉਂਕੇ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚੋਂ ਛੁਡਾ ਲਿਆ, ਇਸ ਪਰ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵਾਇਰਲੈੱਸ ਪਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਇਤਲਾਹ ਦਿੱਤੀ, ਮੌਕੇ ਤੇ ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ ਕੰਵਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਹਲਕਾ ਅਫਸਰ ਜਗਰਾਓ ਅਤੇ ਜੇਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੁੱਖ ਥਾਣਾ ਅਫਸਰ ਸਿੱਧਵਾਂ ਬੇਟ ਮੌਕੇ ਤੇ ਆ ਗਏ, ਇਸ ਪਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 1 ਮਿਤੀ 2-1-93 ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 307/34/224 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ 25 ਆਫਸਰ ਐਕਟ, ਪੀ.ਐਸ ਸਿਧਵਾ ਦਰਜ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸ੍ਰ. ਜੇਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਐਸ.ਐਚ.ਓ ਸਿਧਵਾਂ ਬੇਟ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿਮਨੀ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਸ੍ਰ. ਕੰਵਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ ਹਲਕਾ ਅਫਸਰ ਜਗਰਾਓ ਮੌਕਾ ਤੇ ਹਾਜ਼ਿਰ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸਬ ਹਦਾਇਤਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਐਸ.ਐਚ.ਓ ਜਗਰਾਓ ਸਿਪਾਹੀ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਨੰਬਰ 262 ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ ਐਸ.ਆਈ 383 ਪੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਪੀ ਹਠੂਰ ਸਿੰਘ, ਜੰਗੀਰ ਸਿੰਘ ਐਸ.ਆਈ., 1373 ਜਗਰਾਓ, ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਏ.ਐਸ.ਆਈ ਜਗਰਾਓ, ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਏ.ਐਸ.ਆਈ 67/ਸੰਗਰੂਰ ਪੀ.ਐਸ. ਸਿਧਵਾ ਬੇਟ, ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ ਹਵਾਲਦਾਰ 348 ਜਗਰਾਓ, ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਏ.ਐਸ.ਆਈ 304 ਜਗਰਾਓ ਅਤੇ ਹੋਰ ਹਾਜ਼ਿਰ ਸ਼ਾਮਲ ਪਾਰਟੀ ਹੋਮ ਗਾਰਡਜ਼ ਅਤੇ ਐਸ.ਪੀ.ਓ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਵੀ ਇਹ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੰਵਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ ਹਲਕਾ ਜਗਰਾਓ ਮੌਕੇ ਪਰ ਕੰਪਨੀ ਹਾਜ਼ਿਰ ਆ ਗਏ ਸੀ ਅਤੇ ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਜੀਪ ਦੀ ਲਾਗ ਬੁੱਕ ਮਿਤੀ 2-1-93 ਨੂੰ ਟੂਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹ ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੈ ਕਿ ਕੰਵਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ ਮੌਕਾ ਪਰ ਗਏ ਸਨ ਪਰ ਕੰਵਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸਾਫ ਮੁੱਕਰ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਮੈਂ ਮੌਕੇ ਤੇ ਪਿੰਡ ਕੰਨੀਆਂ ਨਹੀਂ ਗਿਆ। ਕੰਵਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ ਦੇ ਬਿਆਨ ਮੰਨਣਯੋਗ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦੇ।

ਸਿੱਟਾ:-

ਸਾਰੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਸਾਬਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ 25/12/92 ਨੂੰ ਉਸ ਵਕਤ ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਐਸ.ਐਚ.ਓ ਜਗਰਾਓ ਤੇ ਹੁਣ ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ ਅਮਲੋਹ ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀ

ਸਮੇਤ ਭਾਈ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਉਂਕਿ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਘਰੋਂ ਲਿਆਇਆ ਜੋ ਕਿ ਮੁੜ ਕੇ ਵਾਪਿਸ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕਰਨਾ ਮੰਨਣਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਮੰਨਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ 2-1-93 ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਕੰਨੀਆਂ ਦੇ ਹੱਦ ਵਿੱਚ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਤੇ ਫਾਇਰਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਬੈਲਟ ਤੋੜ ਕੇ ਭੱਜ ਗਿਆ। ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਕਿ ਭਾਈ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਉਂਕੇ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਮਾਰ-ਕੁੱਟ ਕੇ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਮਾਰ-ਕੁੱਟ ਦੇ ਜਿਹੜੇ ਗਵਾਹ ਲੱਭੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਸਾਬਕਾ ਸਿਪਾਹੀ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਹਿਊਮਨ ਰਾਈਟਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਿਆਨਾਂ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਫਰਕ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜਿਹਨਾਂ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮਾਰ-ਕੁਟਾਈ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਸ ਵਕਤ ਦੇ ਕਿਸੀ ਅਫਸਰ ਨੇ ਇਸ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਰਕਤ ਬਾਰੇ ਕਿਸੀ ਨੇ ਨਾ ਤਾਂ ਦਰਖਾਸਤ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਡਾਕਟਰੀ ਮੁਆਨਾ ਕਰਾਇਆ। ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਤੇ ਯਕੀਨ ਕਰਨਾ ਉਚਿੱਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਾਬਕਾ ਸਿਪਾਹੀ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹਿਊਮਨ ਰਾਈਟਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਹ ਸੀ.ਆਈ. ਸਟਾਫ ਵਿੱਚ ਭੁੱਕੀ ਲਿਆ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿੰਦਾ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਸੀ.ਆਈ.ਏ ਸਟਾਫ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਗਿਆ ਤਾਂ ਭਾਈ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਉਂਕੇ ਦੇਖਿਆ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਬਦਲ ਲਿਆ, ਇਸ ਵਕਤ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਬਰਾਮਦਗੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸਦੇ ਬਿਆਨ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਜ਼ਾਇਜ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਭਾਈ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਉਂਕੇ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਕੇ ਝੂਠਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਸਾਰੇ ਛੋਟੇ ਤੇ ਵੱਡੇ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਵਕਤ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਜੋ ਮਾਹੌਲ ਸੀ, ਉਸ ਤੋਂ ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਜਿਮਨੀਆਂ ਲਿਖਦੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਜਾਂ ਰੀਡਰ ਦੀ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਜ਼ਿਮਨੀ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਪਰ ਇਹ ਇਕ ਵਿਭਾਗੀ ਦੁਰਾਚਾਰ (Department Misconduct) ਹੈ। ਇਸ ਵਿਭਾਗੀ ਦੁਰਾਚਾਰ ਨੂੰ ਕ੍ਰੀਮੀਨਲ ਮਿਸਕਨਡਕਟ ਕਹਿਣਾ ਉਚਿੱਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਕੁਝ ਅਫਸਰ ਡਰਦੇ ਮਾਰੇ ਝੂਠ ਬੋਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਹੋਮਗਾਰਡ ਦੇ ਜਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਐਸ.ਪੀ.ਓ ਨੂੰ ਥਰੀਹ ਨਟ ਦੀ ਰਾਈਫਲ ਦੇਣਾ, ਜਿਸ ਸਿਪਾਹੀ ਤੋਂ ਇਕ ਮੁਜ਼ਰਿਮ ਭੱਜ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਉਸਨੂੰ ਰਸਮੀ ਤੌਰ ਤੇ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਕੇ ਇਕ ਤਰਫੀ ਵਿਭਾਗੀ

ਕਰਵਾਈ ਕਰਵਾ ਕੇ ਮਾਮਲਾ ਠੱਪ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸੀ-2 ਦਿਵਾ ਕੇ ਉਸ ਤੋਂ 28 ਸੀਨੀਅਰ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰ ਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਕੇ ਉਸਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਦੇਣਾ ਇਹ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਤੇ ਕੋਈ ਰਫ਼ੀਅਤ/ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਦੇਖੇ ਗਏ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰ ਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਸ ਵਕਤ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਸ੍ਰੀ ਕੇ.ਪੀ.ਐਸ ਗਿੱਲ ਸਨ, ਜਿੰਨਾਂ ਨੂੰ 60 ਸਾਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਸਾਰੇ ਰੂਲਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਗਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੱਕ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਇਕ ਸਾਲ ਦਾ ਸਮਾਂ ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੇ ਰਹਿਣਾ ਦਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਛੋਟੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੱਲਣਾ ਸੀ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗਿੱਲ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਨਾ ਮਾਲੂਮ ਕਿੰਨੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਉੱਚੇ ਅਹੁਦੇ ਤੇ ਐਨ ਰੈਂਕਡ ਪੇ (Own Ranked Pay) ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਜਾਣ ਦੀ ਕਿਸੇ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 28 ਸੀਨੀਅਰ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰ ਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਕੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਦੋ-ਦੋ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ ਅਤੇ ਦੋ-ਦੋ ਡੀ.ਆਈ.ਜੀ ਨੇ ਸਿਪਾਹੀ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਹੌਲਦਾਰ ਬਣਾਇਆ, ਇਹ ਵੀ ਸ੍ਰੀ ਕੇ.ਪੀ.ਐਸ ਗਿੱਲ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਹੀ ਹਿੱਸਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਈ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਉਂਕੇ ਦੀ ਮੌਤ ਬਾਰੇ ਪੂਰੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਜਿੰਨਾ ਸ਼ੋਰ ਸ਼ਰਾਬਾ ਮੱਚਿਆ ਸੀ, ਸ੍ਰੀ ਕੇ.ਪੀ.ਐਸ ਗਿੱਲ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਰਹੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਕ ਦਿਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਗਰਾਓ ਪੁਲਿਸ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ, ਐਸ.ਪੀ.ਡੀ, ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ ਬਦਲ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸ਼ੱਕ ਹੋਇਆ ਕਿ ਭਾਈ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਉਂਕੇ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਮਾਰ ਕੇ ਉਥੋਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲ ਕੇ ਨਵੇਂ ਅਫਸਰ ਲਗਾ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਹਾਈਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਤੋਂ ਇਹ ਕਹਿਲਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਐਸ.ਪੀ.ਡੀ ਭਾਈ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਉਂਕੇ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸ ਬਾਰੇ ਐਸ.ਪੀ.ਡੀ. ਫੋਰੀ ਤੌਰ ਤੇ ਬਦਲ ਚੁੱਕੇ ਸਨ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਐਸ.ਪੀ.ਡੀ. ਸ੍ਰੀ ਬਲਵੀਰ ਕੁਮਾਰ ਬਾਵਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਲਿਖਤੀ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਜਿਮਨੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੀਡਰ ਨੇ ਲਿਖੀਆਂ ਸਨ, ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹੇ ਹੀ ਦਸਤਖਤ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਸਾਰੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਤੋਂ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਵਕਤ ਦੇ ਐਸ.ਐਚ.ਓ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਨਜ਼ਾਇਜ਼ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ (Wrongful Confined) ਅਤੇ ਝੂਠਾ ਰਿਕਾਰਡ ਬਣਾਇਆ (Falsification of Records) ਆਦਿ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ

ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕਰਨਾ ਉਚਿੱਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਬਕਾਇਦਾ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।
ਇਸ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਬਾਕੀ ਪੁਲਿਸ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨਾਮਿਆਂ ਦੀ
ਵੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਫ਼ਾ 173 ਜਾਪਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ
ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰੇ।

ਮਿਤੀ 27/7/99

ਐਸ.ਡੀ.

(ਬੀ.ਪੀ. ਤਿਵਾੜੀ) ਆਈ.ਪੀ.ਐਸ.
ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਪੁਲਿਸ,
ਸਕਿਉਰਟੀ, ਪੰਜਾਬ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।